

OBSAH

Předmluva	7
A. Základní chemické pojmy	9
I. Směsi a látky chemicky čisté	9
1. Látky a jejich vlastnosti	9
2. Směsi látek, roztoky	10
a) Složení směsí	10
b) Roztoky a rozpouštění	11
c) Vlastnosti směsí a jejich dělení	13
3. Látky chemicky čisté	14
II. Sloučeniny a látky jednoduché, prvky	15
1. Vznik sloučenin a volných prvků	15
2. Historický vývoj pojmu prvek	16
III. Základy molekulové a atomové theorie	17
1. Reálnost molekul a jejich pohybu	18
2. Sloučeniny a prvky, molekuly a atomy	21
3. Základy atomové theorie	23
IV. Velikost a váha molekul a atomů	24
1. Rozměry molekul	24
2. Atomové a molekulové váhy	25
3. Gramatomy a grammolekuly, Avogadrovo číslo	26
4. Grammolekulový objem	27
V. Chemické značky, vzorce a rovnice	30
1. Chemické značky prvků	30
2. Chemické vzorce	32
3. Chemické rovnice	36
VI. Základní chemické zákony	37
1. Zákon zachování hmoty	37
2. Zákon stálých a množných poměrů slučovacích	38
3. Zákon celistvých poměrů objemových	40

VII. Mocenství prvků, chemický ekvivalent	42
1. Pojem mocenství prvků	42
2. Chemický ekvivalent	45
VIII. Chemické názvosloví	47
IX. Periodický systém prvků	50
Příklady a úkoly	56
B. Chemické vzorce	58
I. Vzorec jako výsledek chemické analýsy	58
1. Kvalitativní a kvantitativní analýsa	58
2. Určení chemického vzorce z výsledků analýsy	60
3. Stanovení molekulové váhy	62
4. Výpočty plynoucích z chemického vzorce	64
5. Způsoby psaní chemických vzorců, isomerie	66
II. Stavba atomů, základy elektronové teorie vzniku sloučenin	68
1. Stavba atomů	69
2. Isotopie	73
3. Základy teorie vzniku chemických sloučenin	74
a) Sloučeniny iontové	74
b) Sloučeniny molekulové, kovalentní	78
4. Polarita molekul, polární sloučeniny	81
5. Sloučeniny komplexní	85
6. Elektrolytická disociace	89
III. Vzorce a názvosloví kyselin a zásad	92
1. Kysličníky a jejich rozdělení	92
a) Kysličníky kovů	92
b) Kysličníky nekovů	92
c) Kysličníky amfoterní	93
d) Peroxydy	93
2. Kyseliny, jejich vzorce a názvosloví	94
a) Definice a jednoduché příklady kyselin	94
b) Orthokyseliny, metakyseliny a pyrokyseliny	96
c) Polykyseliny	97
d) Halované kyseliny	98
e) Sírné kyseliny (thiokyseliny)	99
f) Perkyseliny	100
3. Zásady (hydroxydy)	100
a) Rozpuštěné hydroxydy	102
b) Nerozpuštěné hydroxydy	103
c) Názvosloví a vzorce hydroxydů	104
4. Síla kyselin a zásad	104

IV. Neutralisace. Vznik, vzorce a názvosloví solí	105
1. Neutralisace. Normalita roztoků kyselin a zásad	105
2. Vznik solí	108
3. Vzorce a názvosloví solí	112
a) Soli jednosytných kyselin	112
b) Soli vícesytných kyselin, soli normální a ky- selé.	113
c) Soli zásadité, hydroxysoli	115
d) Soli podvojně	115
4. Vztah mezi kysličnky, kyselinami, zásadami a solemi	116
5. Mezinárodní a latinské názvosloví anorganic- kých sloučenin	117
6. České názvosloví sloučenin nevalenčních a slo- žitějších	120
V. Základy názvosloví sloučenin organických	121
Příklady a úkoly	126
C. Chemické rovnice	129
I. Typy chemických reakcí.	129
1. Chemická syntéza	129
2. Chemický rozklad (analýza)	130
3. Chemické nahrazování (substituce)	130
4. Podvojný rozklad	131
5. Reakce vratné	131
II. Sestavování a psaní chemických rovnic	132
III. Výpočty na základě chemických rovnic	136
IV. Rychlost chemických reakcí, katalýza. Rovnováž- né stavy.	139
1. Na čem záleží rychlost chemických reakcí	140
a) Povaha reagujících látek	140
b) Jemnost rozptýlení	140
c) Teplota	141
d) Koncentrace reagujících látek	141
e) Katalysátory, katalýza	142
f) Reakce fotochemické	144
2. Rovnovážné stavy chemické, zákon Guldbergův- Waagův	145
3. Součin rozpustnosti	150
4. Aktivita iontů	151

V. Energetické poměry při chemických reakcích. Rovnice thermochemické	152
VI. Rovnice iontové	154
1. Psaní iontových rovnic	155
2. Elektrolytická disociace kyselin a zásad	156
3. Elektrolytická disociace vody	159
a) Ionisace vody	159
b) Exponent vodíkových iontů pH	161
c) Hydrolysa	163
VII. Rovnice pochodů oxydačně redukčních	165
1. Psaní oxydačně redukčních rovnic	167
2. Manganometrie, jodometrie. Oxydačně redukční indikátory	172
Příklady a úkoly	173
Řešení úkolů	175
Rejstřík	181